

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 10. maja 1930.

štev. 19.

Izposojilo, ali družabnik?

Predpogoj za obstoj ali uspeh vsakega podjetja in še posebej vsake trgovine je zadosten obratni kapital. Ako nimamo na razpolago zadostnih denarnih sredstev, ne pričenjajmo z zasnovanim podjetjem na slepo srečo, v nadi, da si »že kako« prihranimo potrebna denarna sredstva. To upanje nas navadno vara in uniči največkrat tudi tako podjetje, ki ima nedvomno v svoji zasnovi združene vse pogoje uspevanja. Vsporedno z razočaranjem vsled neuspeha, izvirajočega edino iz pričakovanja, da nam bo po ustanovitvi podjetja lažje mogoče pribaviti si potrebna denarna sredstva potom izposojila, prihaja tudi neizogibna izguba vsega, v podjetje založenega denarja. In vsa energija, ves trud, ki smo ga založili v podjetje, vse to je vrženo v nič. Obenem pa nas je neuspeh omalodušil, najmanj pa zmanjšal našo podjetnost.

Mnogi se po takem neuspehu tolažijo, češ: šola!

Take šole so vedno predrage in bi izostale, ako bi obenem z zasnovano podjetjem upoštevali temeljni princip: preskrbitev potrebne gotovine do kritja poslednje postavke ustvarjenega proračuna.

Propad zasnovanega podjetja in zmanjšanje naše ustvarjajoče volje pa je poleg tega običajno združen še s pekočo zavestjo, da se je s sadovi naše iznajdljivosti in našega truda z velikim uspehom okoristil kdo drugi, ki je, če tudi manj zmožen, osvojil našo pone srečeno zasnovano.

Ne mislim tu samo na gotova, novo

ustanovljena podjetja, temveč na vseplošno izrabo priložnosti za gotove kupčije, ki jih lahko pridružimo že obstoječi trgovini in ki že sama po sebi zaslužijo naziv: podjetje.

Nesporno je tedaj pred izvršitvijo zamišljenega načrta predpogoj, da si zagotovimo potrebna sredstva, ako jih sami nimamo dovolj.

To se zgodi lahko samo na dva načina: 1. potom izposojila in 2. s sprejemom družabnika ali več družabnikov, odnosno z ustanovitvijo trgovske družbe.

Ako hočemo sadove svojega dela uživati res sami in tudi ostati samostojni, se odločimo za prvi način ter poiščemo potrebno gotovino potom izposojila, kar tudi ni vedno tako lahko, kot si marsikdo predstavlja.

Kdaj si izposodimo?

Samo takrat, ko smo pri novozasnovanem podjetju pregledali tudi vse njegove možne slabe strani in po pesimistični presoji dobili ne samo srednje, temveč popolnoma zadovoljive rezultate. Izposodimo si denar takrat, ko nam gre dobro in bo nov prtok kapitala le pomnožil naš zaslužek. Predno pa se odločimo, da najamemo izposojilo za sanacijo (ozdravljenje) neuspevaajočega, že ustanovljenega podjetja, moramo s števkami točno ugotoviti, do bo izposojeni denar neuspevaajoče, ne samo ozdravil, marveč, da pridobimo z izposojilom toliko, da se bo v doglednem času izposojeni denar amortiziral iz sredstev svojega lastnega dvigala dobička.

Predno pa poizkusimo realizirati naš načrt potom nabave posojila, moramo upoštevati dejstvo, da nam nobena banka in noben drug denarni zavod ne da posojila brez primerne garancije, najsi bodo naši načrti še tako rentabilni, lahko izvedljivi in vabljeni.

Garancija, ki jo nudimo posojevalcu, je lahko hipoteka (vknjižba) na naše nepremičnine, kar pride v poštev zlasti za dolgoročne kredite in seveda samo tedaj, ako naše nepremičnine že niso preobremenjene z drugimi bremenimi. Ta način garancije je zlasti pri bankah, ki žele denar posojati likvidno na kratkoročne kredite, nepriljubljen. Tudi trgovec sam mora vedno zasledovati cilj, da svoje dolgove čimpreje poplača. Poleg tega pa je hipotečno zavarovanje izposojila združeno z večjimi stroški.

Drugi način garancije, ki jo zamoremo nuditi posojevalcu, je poroštvo, vezano navadno s podpisom menice, ako imamo med znanci koga, ki je garancije zmožen in ki je pripravljen, storiti nam to dobroto. Banke zahtevajo navadno po dva, pri večjih zneskih po tri dobro situirane poroke, od katerih zahtevajo običajno to, da morajo vsaj oni posedovati nepremično imetje. Pri drugih denarnih zavodih, zlasti pri zadrugah, zamoremo dobiti izposojilo na poroštvo potom podpisa zadolžnice (brez menice), ki je navadno določena samo za tri leta, kar je združeno z razmerami najmanjšimi stroški.

Tretji način je odstop terjatev nasproti našim dolžnikom, za katerih plačila pa moramo seveda jamčiti mi sami, predvsem pa obstoj terjatve tudi nesporno dokazati, kar storimo najlažje na ta način, da zahtevamo od naših dolžnikov podpis menic, ali pa predložimo banki njihove zadolžnice. Banka nam seveda denarja ne izplača takoj, marveč se poprej informira o premoženjskih razmerah in o značaju nas samih in o istih podatkih glede predloženih ji naših dolžnikov. Seveda moramo o cediranju terjatev naše dolžnike obvestiti, kar storimo šele potem, ko nam je banka posojilo definitivno odobrila.

Garancija v blagu (zastavitev) je ta-

ko v bančnih kot v trgovskih krogih manj priljubljena in znesek dovolj enega blaga navadno doseže največ eno tretjino vrednosti na debelo. Razmeroma visokim stroškom se pridružijo pri tem način še stroški za ležarino (skladiščino) in oskrbovalnino ter druge pristojbine za zastavljeno blago, ki ga zamoremo dogovorno scekcesivno dvigati iz zaloge v manjših partijah proti plačilu gotovih svot, ki so določene v višjem razmerju cen kot smo dobili nanje posojila.

Redkejši, a vendar že tudi pri nas udomačeni je način garancije v osebnem kreditu z ozirom na neoporečnost, zmožnost in neomadeževani značaj izposojevalca, ki je navadno poleg tega združen še s kontrolo njegovega premoženja in obrata potom posebnega nastavljenca ali zaupnika banke.

Malo pa je znan pri nas, a zato tem važnejši način garancije potom življenjskega zavarovanja. Vsak trgovec je naravnost dolžan zavarovati se za življenje v primerni višini pri dobri zavarovalnici. Tako zavarovanje pomeni pomnožitev kreditne moči trgovca za isti znesek, na katerega je izstavljena zavarovalna polica.

Denar, ki ga lahko prejmemo kot izposojilo na zavarovalno polico, se nam v obratu največkrat tako rentira, da dobiček visoko nadkriljuje letne zavarovalne premije in nam je najmanj cel zavarovani znesek takorekoč podarjen.

Znana so tudi lombardna posojila proti zastavi vrednostnih papirjev.

Predno najamemo posojilo, se moramo dobro poučiti glede obrestne mere, ker so razlike med obrestnimi merami posameznih denarnih zavodov zelo velike. Važno vlogo igrajo tudi predpisi za razne bančne provizije, manipulacijo itd., ki često dosežajo, mnogokraj pa še celo presegajo višino pogojene obrestne mere pri nekaterih zavodih, dočim so pri drugih, zlasti pri zadrugah nerazmerno manjši, ali pa jih sploh ni.

Včasih obstoji možnost, da si potrebna denarna sredstva izposodite tudi pri kakem privatniku, zlasti sorod-

niku. Tudi temu morate nuditi slične garancije, obenem pa paziti na obveze, ki jih prevzamete vi nase.

Ako si nočete pokvariti svojega kredita, pazite, da izvršite svoje obveznosti nasproti banki ali drugemu posojevalcu vedno rajši dan prej kot je dan zapadlosti, ker si s tem gradite vedno novo zaupanje in si lahko že po nekaj dneh izposodite zopet ravno tam,

pod ugodnejšimi pogoji in z manjšimi stroški in šitnosti.

Šele tedaj, ko ste izčrpali vse možnosti in prišli do zaključka, da vam je nabava izposojila za enkrat nemogoča, se odločite, da sprejmete v družbo enega ali več družabnikov, odnosno ustanovite konzorcij ali trgovsko tvrdko v kaki drugi obliki. O tem v eni prihodnjih številkih.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Ako smo kupili rastoč les v gotovih kompleksih za izsekavo »na čez« in plamormo vkljub temu že pred nakupom čali kupnino brez ozira na kubaturo, napraviti približno kalkulacijo o množini lesa, ki ga domnevamo iz kupljenega kompleksa pridobiti v hlodih (za posamezne oddelke: smreka, bukev itd.) v kubičnih metrih ter o domnevani množini, ki odpade na drva, lubje itd. Na podlagi domnevanih množin doženemo, koliko nas stane kubični meter rastočega lesa in koliko odpade (seveda primerno manj) n. pr. kubični meter drv brez stroškov predelave.

Ako pa kupimo blago na panju ter smo se pogodili, da plačujemo za gotovo izvožene ali prevzete količine določeno ceno za kubični meter ali pr. kubični meter, odpade ta predkalkulacija.

V prvem in drugem slučaju vknjižimo prevzete množine hlodov v blagovno knjigo za neobdelano blago po naši režijski ceni (vstevši dovoz do kraja, na katerem ga predelujemo).

Ko je gotovi del tega blaga (hlodov) predelan v deske, trame itd., odpišemo v blagovni knjigi za neobdelano blago predelane hlode ter jih prenesemo na nove račune za izgotovljeno blago.

Lastna cena je seveda stvar posebne kalkulacije, in smo morali k ceni za kubični meter neobdelanega blaga prišteti še na kubični meter odpadajoči strošek za podiranje, dovoz in obdelavo ter režijski procent, poleg tega pa prišteti tudi lastno ceno za odpadajoče procente na kubaturi za neizkoriščeni les (odpadke), da na ta način dobimo lastno ceno za

predelano blago, katero zabeležimo v odpadajoči blagovni račun.

Dobra stran vodstva take blagovne knjige ne obstoji samo v preglednosti zaloge, marveč nam točno prikazuje koliko smo se zmotili v predkalkulacijah ter nas uči za sklepanje bodočih kupcij.

Kontrolna skladiščna knjiga.

V manjših podjetjih zadostuje vodstvo opisane blagovne knjige, ki se zamore voditi obenem z drugim knjigovodstvom, zlasti ako nimamo ločenega skladišča za prodajo na debelo in na drobno. Zadeva organizacije je tudi, v katerem odnošaju se nahaja nadrobna trgovina nasproti skladišču na debelo in moramo, upoštevajoč način organizacije trgovine določiti, ako je potrebno tudi vodstvo kontrolne skladiščne knjige.

Brezpogojno pa moramo uvesti to knjigo v podjetjih, kjer je skladišče ločeno in poverjeno gotovi osebi: skladiščniku.

Kontrolna skladiščna knjiga se vodi za večino blagovnih vrst po istem načinu kot blagovna knjiga, in je njen namen samo: kontrola nad stanjem zaloge, za katero je skladiščnik odgovoren. Odpadejo vsled tega stolpci, ki se nanašajo na vrednost in ceno blaga. Tedaj odpadejo pri obrazcu za vodstvo blagovne knjige stolpci: 5., 6., 8., 9. in 11. Pri vodstvu blagovne knjige po komadih pa odpadeta 7. in 11. stolpec.

Kontrolno skladiščno knjigo vodi, kot že omenjeno, skladiščnik in izvršuje vpise prejetega blaga ali na podlagi fakturne kopije, ali pa na podlagi posebnih

listov, ki jih dobi iz knjigovodstva, oziroma v obratih, ki se pečajo z izdelovanjem vskladiščenega blaga, na podlagi spremnih listov. Izdano blago pa vpisuje na podlagi izvršilnih nalogov, katere sestavimo po vsakem prejetem naročilu ter jih oddamo skladiščniku v izvršitev. Seveda se tudi vpisi datumov in tekočih števil v kontrolno skladiščno knjigo črpajo iz teh listov, na katerih mora označiti izvršitev ter jih po števnem redu hraniti kot priloge, ki so dokaz in opravičilo izvršenih vpisov.

Velikega pomena je vodstvo kontrolne skladiščne knjige zlasti pri **lesnih trgovinah**, ker je važno, da lesni trgovec ve točno, kakšno blago ima na skladišču. Poznanje lastne zaloge do vseh podrobnosti mu daje možnosti, sklepati kupčije za posamezne nagle dobave sortirane blaga. Zlasti pride to v poštev pri tramih, kjer so specialna naročila za sortirano blago po dimenzijah in po dolžinah najbolj pogosta.

Da dosežemo ta namen, moramo voditi zlasti trame ločeno po dimenzijah in po dolžinah na posameznih računih, iz katerih nam so vedno točno na razpolago podatki ostanju zaloge posameznih komadov. Trgovci, ki imajo s trami veliko opravila, vodijo celo za kontrolo skladišča tramov posebno knjigo, v katero potem punktiranje vpisujejo na podlagi vsakdanjih prevzemnih not poedine komade na odpadajoče račune. Oddano blago pa izbrišemo (izknjižimo) na podlagi oddajnih not, ki jih vedno izdelujemo v dvojnih kopijah. Trud, ki ga ima lesni trgovec z vodstvom te knjige, se mu vedno dobro izplača z ozirom na višje dosežene cene za sortirane dobave, ker mu omogoči hitro odločitev.

Še večje važnosti pa je kontrolna skladiščna knjiga pri **obrtnih in industrijskih podjetjih**, kavečih se s predelavo surovin ali z izdelavo gotovih predmetov v izdelke ali polizdelke, bodisi iz surovin ali polizdelkov.

Večja obrtna in industrijska podjetja morajo voditi po več blagovnih kontrolnih knjig, ki jih v glavnem delimo v:

- 1.) kontrolno knjigo za surovine (ali polizdelke),
- 2.) kontrolno knjigo za izdelovalne

(predelovalne, pripravljalne itd.) pomočke in

3.) kontrolno knjigo za izgotovljeno (ali polizdelano) blago; kateri navadno priključimo tudi oddelek za one odpadke, ki tudi prihajajo v poštev za prodajo, vsled česar dobivajo odpadki značaj posrskih produktov izdelovanja ali predelovanja glavnega proizvoda.

Ako vzamemo za primer ustroj kontrolne knjige pri usnjarski tovarni, ki se bavi z nakupom surovih kož, predelavo istih in s prodajo usnja kot gotovega izdelka, mora voditi skladiščnik v **knjigi za surovine** vse prejete surove kože, ločeno po posameznih vrstah, n. pr.: ovčje kože po vrstah (merino, havaja, cigaja etc.), kozje kože (po glavnih vrstah), telečje itd. V kontrolno knjigo za surovo blago vpisuje na skladišče sprejete kože **po komadih** in radi lepše evidence ter kalkulacije tudi po teži. Ko dobi nalog, oddati gotovo partijo v strojenje, odpiše oddano blago na podlagi izdelovalnega spremnega lista ter se s tem razveže odgovornosti za oddano partijo, ker preide s tem odgovornost za obratovodjo.

Ločeno mora voditi tudi **knjigo za izdelovalne pomočke**, ki je zlasti pri usnjarski industriji zelo mnogolična. Nekatere kemikalije so zelo drage in se tehtajo na grame, vsled česar je pri takih vrstah potrebna še posebna natančnost.

V knjigo izdelovalnih pomočkov vpisuje skladiščnik vse tvarine in predmete, ki se rabijo za izdelovanje in predelovanje surovih kož v usnje, tako n. pr. otvori posebne račune za: apno, čreslo, mravljično kislino, mlečno kislino, za razne anilinske barve in druge kemikalije — za vsako poseben račun. Kakor že omenjeno, se mora voditi to blago po teži (kg) in pri dražjih kemikalijah celo v gramih. Prejeto blago vpisuje na podlagi kopij računov, ali na podlagi posebnih seznamov, ki jih prejme iz upravne pisarne. Oddano blago pa izknjižuje na podlagi izdelovalnih spremnih listov, na katerih je označena tudi številka partije blaga, ki se nahaja v predelavi ter zabeleži oddano blago z označbo, za katero partijo se je dotična količina oddala, n. pr.: za partijo št. ... (100 komadov ovčjih kož) itd. Ker se mora za strojenje oddana količina zabeležiti na ome-

njenem spremnem listu, je s tem podana točna baza za natančno kalkulacijo produkcijskih stroškov.

V ločeno knjigo za gotove izdelke vpisuje (pri usnjarskih podjetjih) skladiščnik iz tovarne prejeta izgotovljeno blago na podlagi istih spremnih listov ter mora najprej prejeti partijo sortirati, izmeriti (pri večini boljšega usnja po «kvadratih») in potem za vsako vrsto blaga otvoriti poseben račun, ločeno tudi po kakovosti (n. pr. I., II. itd.). Otvoriti mora na pr. za oddelek ovčine skupine po načinu izdelave: box, chewrete itd. ter potem zopet posamezne račune za blago I., II. itd. Vpisuje se po številu komadov in po meri za dotično blago v «kvadratih» ali v kilogramih. Oddajo knjiži slično kot opisano za vodstvo blagovne knjige. Odpad-

ke, ki jih dobimo pri strojenju, n. pr.: volna, mezdra itd. vodimo tudi v tej knjigi, ker je to blago namenjeno prodaji.

Ta način vodstva skaldiščne kontrolne knjige (seveda v zvezi s pravilno organizacijo tehničnega dela potom spreminnih iistkov) ima poleg velepomembne kontrole nad stanjem zaloge in preglednostjo za posamezne vrste blaga na skladišču to veliko dobroto, da navzlic kompliciranosti v predelovalnih manipulacijah omogoča (po pribitku primernega režijskega odstotka) točno in hitro kalkulacijo.

Po istem kopitu moramo prikrojiti vodstvo kontrolne skladiščne knjige za vse druge obrate in jih prilagoditi posebnostim in potrebam odgovarjajočega obrata. (Nadaljevanje prihodnjic.)

Občni zbor Ljubljanske borze.

Dne 5. t. m. se je vršil občni zbor Ljubljanske borze pod predsedstvom g. Ivana Jelačina ml.

Poročilo finančnega odbora za leto 1929 izkazuje Din 140.000.— prebitka in je s tem borzno premožeje dvignjeno na znesek Din 591.000.—.

Zanimivo je poročilo o izvršenem borznem prometu, ki izkazuje v primerjavi z zadnjima dvema letoma sledeče postavke v milijonih dinarjev:

	1927	1928	1929
žit, dež. pridelki	37	10.3	8.2
devize	393.9	953.8	978.7
les	12.7	20.8	15.9
efekti	5.4	2.1	1.3
	415.7	987.0	1004.1

Borzni promet izkazuje stalno napredovanje in se je tekom zadnjih dveh let več kot podvojil. Zlasti se je dvignil devizni promet, ki dosega skoraj sam zase milijardo dinarjev.

Navedeno nazadovanje nasproti predlanskemu letu izkazuje promet z lesom in z žitom ter deželni pridelki, dasi ravno je po količini tudi ta napredoval. Nazadovanje izkazuje samo vrednost, ker so cene nasproti predlanskim padle, kar nam dokaže primerjava količin opravljenega blagovnega prometa v zadnjih treh letih, ki izkazuje, izraženo v sklepkih za število vagonov:

	1927	1928	1929
pri lesu	2144	2475	2797
pri žitu in dež. pridelkih	146	340	351

Zivahno in uspešno delovanje izkazuje tudi borzno razsodišče, ki si je pridobilo tako med domačimi krogi in med inozemskimi trgovci vedno večje zaupanje zaradi svojega hitrega in nepristranskega poslovanja.

V pretečenem letu je bilo predloženih 1534 tožb za skupno vsoto okoli 8 milijonov dinarjev, ki so bile razen 40 slučajev, ki so še v teku, vse hitro rešene.

Po posameznih strokah odpade od vloženih tožb 286 na tekstilno blago, 203 na kolonijalno blago, 150 na milarško in svečarsko trgovino, 130 na vinsko in špirituozno stroko, 90 na usnje in čevljarske potrebščine, 87 na pločevinaste izdelke, 73 na lesno trgovino, 57 na semena, 60 na žito in 60 na galanterijo.

Uspeh pretečenega leta ni samo povoljen, marveč dokazuje vedno naraščajoči promet, da je borzni aparat v zmognih in večjih rokah.

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Trgovinska bilanca prvega četrtletja.

V zadnji številki smo prinesli podatke o našem izvozu v mesecu marcu. — Generalna direkcija pa objavlja sedaj podatke v uvozu v mesecu marcu, ki izkazuje 99.133 ton v vrednosti 658.5 milijonov dinarjev. (Lansko leto v marcu je znašala vrednost uvoza 684.5 milijona dinarjev).

Glavni predmeti našega uvoza po vrednosti v milijonih dinarjev so bili: bombaževe tkanine 76.3, bombažovo predivo 49.2, volnene tkanine 46.7, bombaž 26.9, volna 10, svilene tkanine 17.9 svileni predivo 5.4, stroji in aparati 38, izdelki iz železa 30, železni polizdelki, cevi in pločevina 27.4, elektrotehnični predmeti 12.7, železniški material in prevozna sredstva 29.4, nafta 10.4, premog 8.7, kav, riž, oljni plodovi in južno sadje 46 milijonov dinarjev.

Največji del uvoza (232.4 milijona dinarjev ali nad 35%) zavzema tekstilno blago in surovine in sicer odpade na izdelane volnene, bombaževe in svilene tkanine skupna vrednost 141.8 milijona dinarjev, na volnene, bombaževe in svilene polizdelke pa 90.6 milijona dinarjev. Visoka številka uvoženih tkanin dokazuje, da je pri nas še veliko prostora za ustanavljanje in razširjanje tekstilne industrije.

Lepo postavko v uvozu predstavljajo stroji, aparati, železniški material in prevozna sredstva z vrednostjo 67.4 milijona dinarjev, kar je dobra stran uvoza, ker gre za investicije v našo industrijo in za izboljšanje prometnih sredstev.

Ker znaša vrednost marčevega izvoza 599 milijonov dinarjev, je naša trgovinska bilanca v marcu za 59.5 milijona dinarjev pasivna in je s tem po-

stala tudi celokupna trgovinska bilanca za prvo četrtletje, ki je doslej izkazovala še majhno aktivnost, pasivna za 44.5 milijona dinarjev.

Ako primerjamo letošnje trgovinsko bilanco za prvo četrtletje s podatki za isto dobo zadnjih dveh let, ki izkazujejo sledeči trgovinski promet:

	izvoz	uvoz
1928	1.310.5	1.914.3
1929	1.310.2	1.649.2
1930	1.696.—	1.740.5

ugotovimo znatno izboljšanje in poživitev naše zunanje trgovine, tako glede prometa, kakor tudi glede rezultata pasivnosti.

Leta 1928 je znašala vrednost skupnega prometa 3.286.8 milijona dinarjev, leta 1929 2.959.4 in letos 3.436.5 milijona dinarjev. Promet se je tedaj dvignil nasproti istočasnemu prometu zadnjih dveh let, kar je dokaz večje živahnosti v naši zunanji trgovini.

Tudi pasivnost letošnjega četrtletja je v razmerju proti zadnjim dvem letom neznatna, ker je bila bilanca prvega četrtletja leta 1928 pasivna za 541.8, leta 1929 za 339 in letos pa samo za 44.5 milijona dinarjev. Pasivnost prve polovice leta je tudi za našo državo povsem razumljiva, ker kot agrarna država pričnemo z uvozom šele v drugi polovici leta, oziroma v jeseni.

Važno pa je tudi dejstvo, da se je v letošnjem prvem četrtletju vrednost našega izvoza, ki ga sestavljajo predvsem poljedelski produkti, znatno zvišala, navzlic temu, da so cene vsem poljskim proizvodom in živini ter lesu občutno padle, kar smemo smatrati za predznak, da bomo tudi letošnje zunanjo trgovino zaključili aktivno.

Gospodarske beležke.

Pred znižanjem neposrednih davkov.

Na svojem inspekcijskem potovanju po Dunavski banovini je ministrski predsednik izjavil, da stojimo pred znižanjem davkov, ki bo pričelo z znižanjem zemljarinskega dopolnilnega davka.

Naša trgovinska pogodba z Bolgarijo in Turčijo.

V Beogradu strokovnjaki zaključujejo predpriprave za sklep trgovinskih pogodb z Bolgarijo in Turčijo ter pride že tekom tega meseca do pogajanj.

Statistika konkurzov.

Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov v Zagrebu je izdalo statistično poročilo o otvorjenih konkurzih v mesecu aprilu, ki izkazuje **76 novih konkurzov** (v marcu letos 94). Lansko leto je bilo v aprilu 104 novih konkurzov.

Po posameznih pravnih področjih odpade od konkurzov v aprilu (v oklepaju podatki za marec) na posamezna področja: Srbija in Črna gora 51 (v marcu 59), Hrvatska-Slavonija 8 (8), **Slovenija in Dalmacija 9** (17), Vojvodina 7 (9), Bosna in Hercegovina 1 (1).

V prvih štirih mesecih letos smo imeli 303 konkurzne slučaje; lansko leto v istem času pa 407 konkurzov; tedaj letos za 104 ali za celo četrtino manj kot lansko leto v prvih štirih mesecih.

Primerjava letošnjih konkurzov v prvih štirih mesecih nam prikazuje sledečo sliko:

	1930	1929
Srbija in Črna gora	192	347
Slovenija in Dalmacija	43	18
Hrvatska-Slavonija	32	23
Vojvodina	28	17
Bosna-Hercegovina	8	2
Skupaj	303	407

Število otvorjenih konkurzov je v mesecu aprilu nasproti marcu povsod nazadovalo.

Drugo sliko pa nam pokaže primerjava letošnjih konkurzov v prvih štirih mesecih nasproti lanskim, ki so povsod narastli razen v Srbiji in Črni gori, kjer so nasproti lanskim nazadovali.

Podeželski trgovci proti uvedbi specialnih trgovin.

»Udruženje trgovca za sela« je imelo 29. aprila v Beogradu zborovanje, na katerem je bila ministrstvu za trgovino, predložena resolucija, izražajoča željo podeželskih trgovcev, naj bi se pri sestavi zakona o razdelitvi trgovin po posameznih branžah ne oziralo na predlog beograjske trgovske zbornice za strogo razdelitev trgovin po strokah vsaj v krajih, ki imajo pod 10.000 prebivalcev, ker je v manjših mestih obstoj specialnih trgovin skoraj nemogoč.

Štednja pri banknih upravah.

Ministrski predsednik je odredil, da se morajo v proračunih banknih uprav črtati vsi že **odobreni** izdatki za reprezentacijo, zaupne posle, nagrade in honorarje, pa tudi skrajšati ostali odobreni izdatki na najnižje mogoče zneske, da se na ta način izvede princip štednje.

Zračna proga Beograd—Solun otvorjena.

S 1. majem je bil otvorjen redni zračni promet med Beogradom in Solunom. Naše prvo letalo je bilo z vsemi svečanostmi pozdravljeno.

Ustanovitev zveze vinogradnikov.

Dne 2. maja t. l. je bila v Beogradu ustanovljena Osrednja zveza vinogradnikov in sadjarjev z namenom, ščititi koristi članov in delovati za splošni podvig vinogradništva in sadjarje. Sedež zveze je v Beogradu, tajništvo pa v Novem Sadu. Za podpredsednika je izvoljen tudi Slovenec g. Lovro Petrovar iz Ivanjkovcev.

Brezplačna trgovska pojasnila.

Zbornica za TOI sporoča, da so vsa vprašanja, naslovljena na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu koleka prosta in ne računa zavod za svoja pojasnila nikake pristojbine. Za informacijo se lahko obrne na zavod vsak trgovec; pa tudi privatnik.

Gibanje trgovine in obrti.

V delokrogu ljubljanske Zbornice za TOI je bilo v prvi četrtini tekočega leta prijavljenih 305 novih trgovin, odjavljenih pa 367, torej se je stanje trgovin tekom prvega četrtletja znižalo za 62 obratov. Tudi lanski statistični podatki kažejo nazadovanje, ker je bilo tekom leta 1929 132 trgovin več odjavljenih kot prijavljenih.

Obrtna podjetja izkazujejo 674 novo prijavljenih in 476 odjavljenih obratov.

Nov parobrod.

Tvrška »Braća Matković« v Splitu je kupila v Marseille nov parobrod z nosilnostjo 2100 ton, ki pride te dni v Split ter bo služil za prevoz lesa in cementa.

Nafta pri Tuzli.

Na Matajici pri Tuzli sa raziskovalci v globini 60 metrov naleteli na močno zalogo nafte. Za izkoriščanje vrelca se zanimajo mnoga domača in inozemska podjetja.

Povečanje našega telefonskega omrežja.

V Beogradu ugodno potekajo razgovori o povečanju telefonskega omrežja. Med drugim je sklenjeno, da se telefonska zveza Ljubljane preko Zagreba z Beogradom poveča za nadaljnjih 12 vodov. Beograd dobi tudi avtomatično telefonsko centralo na račun reparacij.

Nov most preko Donave.

Predpriprave za pričetek gradnje mostu med Rumunijo in Sinico so že gotove ter je odšla sedaj na mesto mešana komisija strokovnjakov obeh držav.

Zborovanje štajerskih obrtnikov.

Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru je imela dne 27. aprila t. l. svoj redni občni zbor v Celju. V zadrugi je včlanjenih 46 obrtnih zadrug s 4300 člani. — Dohodki zveze so razmeroma majhni, ker jih sestavlja samo članarina zadrug, ki plačujejo po Din 5.— letno za vsakega člana.

Za ohranitev cest.

Po odredbi gradbenega ministra se na vozove z obroči izpod 8 cm širine ne sme tovoriti več kot 2000 kg bruto težine (teža voza všteta). Stari tovorni vozovi z obroči pod 6 cm se smejo na naših cestah uporabljati le še do 17. junija 1932. Novi tovorni vozovi, ki imajo obroče izpod te mere, se ne smejo dopustiti za promet. Predvideno je tudi nadzorstvo nad kolarskimi delavnicami, katerim je izdelava koles pod 6 cm širine prepovedana.

Trgovinski muzej.

Minister za trgovino in industrijo je podpisal pravilnik za delovanje trgovinskega muzeja, čigar naloga je potom osnovanja stalne trgovinske razstave v Beogradu pospeševati našo trgovino. — Trgovinski muzej je prideljen Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine.

Železniške tarife za izvoz žita podaljšan.

Tarife, ki so veljale za prevoz žita samo do 30. junija, so podaljšane do konca tekočega leta, kar velja tudi za izvoz preko Sušaka. Na prošnjo splitske trgovske zbornice je dovoljeno tudi izredno znižanje za izvoz žita preko Splita za Din 10.— na meterski stot.

---

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Tranzit preko naših pristanišč.

Med tem, ko se naš uvoz in izvoz potom naših pristanišč prav lepo razvija in napreduje, se posveča vse premalo pozornosti zvišanju tranzitnega prometa.

Podatki o železniškem tranzitu, ki je znašal leta 1928 2-3 milijona ton se nanašajo večinoma na blago za ali iz Avstrije, Madžarske, Čehoslovaške in Poljske ter so usmerjeni na Trst in Reko, dasiravno bi zamogla to blago prevzeti naša pristanišča, zlasti Sušak.

Že iz tega stališča je gradnja zveze Slovenije s Sušakom od dne do dne bolj potrebna in je vsak dan odlašanja našemu gospodarstvu in naši trgovini na občutno škodo.

Zračne zveze Beograda.

Vsled svojega geografskega položaja je zavzel Beograd zelo važno mesto tudi v mednarodnem zračnem prometu. Tako odhaja dnevno iz Beograda po 8 potniških in poštinih avijonov v sedem različnih smeri.

Domače zrakoplovno društvo oskrbuje tri dnevne proge: Beograd—Skoplje—Solun, Beograd—Sarajevo—Podgorica in Beograd—Zagreb—Sušak.

Za mednarodne zračne zveze pa odletita vsakodnevno po dva avijona v London preko Budimpešte, Dunaja, Prage, Strasburga in Pariza, po dva avijona preko Bukarešte v Carigrad, eden preko Sofije v Carigrad in po eden preko Zagreba, Maribora in Gradca na Dunaj.

Poleg vsakdanjih rednih prog pristajajo tudi aeroplani, ki vzdržujejo zvezo Anglije z Indijo.

Pospeševanje tujskega prometa.

Letno poročilo d. d. Putnik izkazuje, da se je za propagandne svrhe za turistični promet lansko leto izdalo nad 1,5 milijona dinarjev (l. 1928 977-480, leta 1927 pa samo 166-173 Din).

Učinek se opaža tudi pri naraščanju tujskega prometa, ki izkazuje leta 1927 230.000, 1928 320.000 in 1929 nad 400 tisoč posetnikov naše države.

Mednarodnost jubilejnega velesejma

v Ljubljani, ki se vrši od 29. maja do 9. junija najlepše dokazuje pregled razstavljalcev. Najraznovrstnejše blago po tovarniških cenah razstavi na prostoru od 40.000 m² skoraj 800 tovaren, od teh ena tretjina iz inozemstva in sicer iz Anglije, Avstrije, Belgije, Brazilije, Č. S. R., Danske, Francije, Finske, Grčije, Holandske, Italije, Litve, Nemčije, Ogrske, Poljske, Švedske, Švice in Severne Amerike. Legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje na železnici, veljajo Din 30— in se dobe pri denarnih zavodih, zastopnikih, trgovskih organizacijah, Putniku itd. in direktno od velesejskega urada.

Nova razvrstitev državnih pošt.

Po naredbi ministra za gradbe se je izvršila razdelitev pošt v rede in spada je v Sloveniji v I. red: Celje, Ljubljana 1, Ljubljana 2, Maribor 1 in Maribor 2; v II. red: Jesenice na Gorenjskem, Kranj in Ptuj; v III. red: Bled 1, Brežice, Dolnja Lendava, Domžale, Gornja Radgona, Kamnik, Kočevje, Laško, Ljubljana 3, Ljubljana 4, Ljubljana 7, Ljutomer, Murska Sobota, Novo mesto, Ormož, Radovljica, Slovenjgradec, Škofja Loka, Trbovlje, Tržič, Zidani most in Žiri. Vse ostale pošte pa spadajo v IV. red.

KONKURZI.

Kopač & Uranič (Ivan Kopač in Ivan Uranič), mehanična delavnica v Ljubljani. Prvi zbor upnikov 16. maja ob desetih, oglasitveni rok do 6. junija, ugotovitevni narok dne 20. junija pri deželnem sodišču v Ljubljani, odd. III.

Jeglitsch Marija (registr. Franc Frančesl. Rupert Jeglitsch) v Mariboru. Prvi zbor upnikov 8. maja, oglasitveni rok do 10. junija, ugotovitevni narok 23. junija pri Okrožnem sodišču v Mariboru.

Po širnem svetu.

Zopet znižanje diskonta.

Močno zniževanje diskontnih mer v posameznih državah se še vedno ni ustavilo. Pretečeni teden so znižale državne banke ponovno diskontno mero in sicer:

Francija od 3% na 2,5%,

Anglija od 3,5% na 3%,

Belgija od 3,5% na 3%,

Amerika od 3,5% na 3%,

Danska od 4,5% na 4%.

To nenadno nazadovanje obrestne mere skušajo nekateri bančni krogi spraviti v zvezo z emisijo reparacijskega posojila, kar pa bi bilo upravičljivo eventuelno v Parizu, dočim je znižanje le opomin za znižanje splošne obrestne mere kot posledice preobilice likvidnega denarja.

Grško-madžarsko prijateljstvo.

Podpisu madžarske prijateljske pogodbe z Italijo je sledil te dni podpis prijateljske pogodbe z Grčijo v Atenah.

Španija

preživlja zopet resne notranje pretresljaje zaradi vedno naraščajočega republikanskega gibanja, ki je zavzelo že take dimenzije, da so izgredi zahtevali številne človeške žrtve. Gibanja se udeležuje inteligenca in delavstvo, dočim so kmetje še mirni.

Pred revizijo avstrijsko-madžarske trgovinske pogodbe.

V zvezi z načrtom uvedbe povišanih agrarnih carin v Avstriji in z odpovedjo trgovinske pogodbe Madžarski so se pričela dne 2. t. m. na Dunaju pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe.

Pred sklepom rumunsko-poljske trgovinske pogodbe.

V Varšavi so pričeli dne 30. aprila dogovori za skeep trgovinske pogodbe med Rumunijo in Poljsko, ki potekajo v zadovoljstvo obeh držav ter je pričakovati, da bo pogodba še ta mesec podpisana.

Brezposelnost po svetu.

Najnovjša uradna statistična poročila o stanju nezaposlenih delavcev koncem februarja izkazujejo sledeča števila brezposelnih, katerim dodajamo v primerjavo stanje ob istem času pretečenega leta:

	1930	1929
Anglija	1,582.000	1,430.000
Belgija	22.486	ni podatkov
Čehoslovaška	70.000	31.819
Danska	53.440	71.000
Nizozemska	69.158	78.000
Finska	10.689	3.190
Francija	13.028	22.000
Italija	470.000	462.000
Japonska	800.000	ni podatkov
Kanada	120.000	51.000
Nemčija	2,313.000	2,200.000
Norveška	22.535	23.800
Poljska	249.462	161.000
Avstrija	269.723	225.035
Rusija	1,490.000	1,482.000
U. S. A.	5,600.000	5,300.000
Madžarska	210.000	160.000
Švedska	46.000	49.000
Švica	13.462	15.979

Ti uradni podatki se nanašajo po večini na one brezposelne, ki so prejeli brezposelno podpora. V resnici pa je število brezposelnih veliko večje.

Novo vznemirjenje borze v New Yorku.

Po lanskim oktoberski katastrofi na newyorški borzi so te dni pričele delnice vsled ogromne ponudbe rapidno padati ter je obstojala upravičena bojazen, da se ponovi slučaj lanske panike. Iste banke, ki so že lani preprečile z nakupom popolno katastrofo, tudi sedaj poizkušajo rešiti situacijo z velikimi nakupi.

Indija

dela Angležem vedno večje preglavice, dasiravno so se po dolgem odlašanju odločili za aretacijo voditelja nacionalističnega gibanja Gandija, ker so se deslej nekrvave manifestacije izpremenile v krvave demonstracije. Gibanje indijskih nacionalistov stremi za ustvaritvijo gospodarske neodvisnosti in osvoboditvijo izpod angleške nadvlade.

Diskontna mera.

Po najnovjših znižanjih imajo v raznih državah sledečo obrestno mero za diskont: 2,5% Francija, 3% Belgija, Anglija, Nizozemska, Švica in Združene države Amerike; 3,5% Danska; 4,5% Norveška in Nemčija; 5% Čehoslovaška; 5,5% Španija; 6% Italija, Avstrija, Jugoslavija, Madžarska; 6,5% Finska; 7% Poljska, 8% Portugalska in Rusija in 9% Rumunija in Grčija.

Najnižji je diskont na Francoskem, najvišji pa ne — kot bi človek pričakoval — v Rusiji, marveč v Rumuniji in Grčiji. Po tem stanju sodeč, se giba svetovna obrestna mera okoli 3%. Naš diskont je razmeroma visok in ga v tej višini ne upravičujejo naše finance. Nemški, na 4,5% umerjeni diskont pa je očitno zelo nizek.

Čehoslovaška zunanja trgovina.

Trgovinska bilanca Čehoslovaške v prvem četrtletju letos izkazuje 3942 milijonov čk. uvoza in 4304 milijone čk. izvoza ter je aktivna za 362 milijonov čk. Ako primerjamo letošnje četrtletje z lanskim, ko je bila čehoslovaška zunanja trgovina pasivna za 463 milijonov čk., ugotovimo znatno izboljšanje, ki nikakor ne upravičuje Čehoslovaško, da bi se zapirala z uvedbo agrarnih carin, zlasti, ker se ima zahvaliti aktivnosti svoje trgovinske bilance predvsem velikemu izvozu industrijskih izdelkov, ki so izkazani v letošnjem prvem četrtletju z vrednostjo 3231 milijonov dinarjev ali 75% celokupnega izvoza. Nasprotno pa podatki o uvozu in izvozu kmetijskih produktov naravnost dokazujejo, da Čehoslovaške ne smemo prištevati agrarnim, da niti ne mešanim, marveč izrazito industrijskim državam, ki bi po splošnih načelih o carinskem premirju morale poiskati za favorizacijo agrarcev sredstva, ki manj škodujejo lastni industriji in njenemu izvozu kot zvišane agrarne carine, vzbujajoče odpor v onih državah, ki so njene najboljše odjemalke.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Kriza trgovske mornarice.

Statistični podatki pričajo o vedno naraščajoči nezaposlenosti trgovskih ladij ter se računa, da je doslej postavljenih 5% svetovne trgovske mornarice izven prometa. Zlasti je prizadeta družba Hapag, ki je morala vzeti iz prometa nad 10% svojih ladij.

Nova carinska konferenca.

V merodajnih krogih se govori, da bode v juliju sklicana v Ženevi ponovna konferenca za carinsko premirje; da se na ta način omogoči zavzeti stališče nasproti premirju tudi onim državam, ki se doslej vsled prekratko odmerjenega časa niso mogle izjaviti.

Insolvenca velike dunajske tvrdke.

V naših krajih dobro znana, stara trgovska hiša Zwieback in brat Kämtnerstrasse) je zašla v plačilne težkoče ter predlagala izvensodno poravnavo. Pasiva tvrdke znašajo okoli 7 milijonov šilingov (nad 50 milijonov dinarjev).

Čehoslovaško-madžarsko trgovinsko pogodba revidirana.

Madžarska vlada je odobrila revizijo svoje trgovinske pogodbe s Čehoslovaško, vsled česar izgubi stare carinske ugodnosti za svoje uvožene poljske pridelke. — Revizija je posledica zahteve čsl. agrarcev po znižanju agrarnih carin.

Tržna poročila.

Padec cene kavčuka.

Svetovne cene za kavčuk so v poslednjih dneh nazadovale skoraj za 10% in stoje danes nižje kot so bile leta 1922.

Nevzdržno nazadovanje cene svile.

Japonska, ki je bila doslej glavna dobaviteljica svile za Ameriko, ne more prodati tja več svojega blaga, ker je pričela z dobavami tudi Kina in Rusija. Nakopičene zaloge so v zvezi z naraščanjem japonske valute japonski svili zaprle pot v Ameriko in povzročile sedaj ponovno, naravnost katastrofalno nazadovanje cen. Obenem pa se iznova pojavlja na svetovnem tržišču ruska svila, ki bo škodovala zlasti italijanski svileni industriji, katera je doslej zavzemala prvo mesto v Srednji Evropi.

Iz tržišča za kavo.

Favorizacija brazilskih pridelovalcev kave od strani države je tako pospešila produkcijo, da so se nagromadile ogromne zaloge. Ker je pretežna večina brazilskega gospodarstva resno ogrožena, je zopet priskočila država na pomoč s posojilom 20 milijonov funt šterlingov ter vzela kot garancijo večji del neprodanih zalog, ki znaša kakih 16,5 milijonov vreč kave. Braziljanci so prisiljeni iti še navzdol s ceno, dasiravno jo so doslej poizkušali vzdržati in jih je vlada pri tem z vsemi sredstvi podpirala.

Vinske cene v Kaštelih,

kjer je še mnogo neprodanega vina, se gibajo okoli 3 Din za liter. Kaštelansko vino ima 13—15%.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 5. maja 1930.

Govedina za 1 kg: v mesnicah po mestu: I. vrste Din 22, II. vrste 20. Na trgu za 1 kg: govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5—12.

Teletina za 1 kg: telečjega mesa I. Din 24—25, II. 20—22, jeter 25—30, pljuč 20 do 22.

Svinjina za 1 kg: prašičjega mesa I. Din 25, II. 22—24, glave 8—10, parkljev 6, slanine trebušne 20, slanine ribe in sala 24, slanine domačih prašičev 21—22, slanine mešane 22—23, slanine na debelo 23, masti 24—25, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30.

Drobnica za 1 kg: koštrunovega Din 14 do 15, jagajetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso za 1 kg: I. Din 8, II. 6.

Klobase za 1 kg: krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30 do 34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25.

Perutnina: piščanec Din 15—25, kokoš 30 do 45, petelin 30—40, domači zajec, manjši 8—15, večji 20—30.

Ribe za 1 kg: kapra Din 25—30, ščuke 30 do 35, postvri (mrtvih) 60, (živih) 80, klinca 20, mrene 15—20, pečenke 10—15.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din.

2-50-3, 1 kg surovega masla 35-40, čajnega masla 44-56, masla 40-44, bohinjskega sira 34-40, sirčka 10, par jajc 1-75-2.

Pijače: 1 liter starega vina Din 18-22, 1 liter novega vina 14-18, 1 čaša piva 3 do 3-50, 1 vrček piva 4-50-5, 1 steklenica piva 5-50-6.

Kruh za 1 kg: belega Din 5-, črnega 4-50, rženega 4-50.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk Din 12, jabolk I. 10, II. 8, III. 6, ena oranža 1-3, ena limona —75, 1 kg rožičev 8, fig 10, dateljnov 24-40, mandeljnov 48, orehov 12, luščenih orehov 44, suhih češpelj 10-12, suhih hrušk Din 10.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80-84, Santos 52-54, Rio 36-40, pražene kave I. 100-110, II. 80-90, III. 66-70, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 17, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na debelo

Din 4-10-4-25, na drobno 4-50, št. 2 na debelo 3-55-3-75, na drobno 4-25, št. 4 na debelo 3-20-3-30, na drobno 4-, št. 6 na debelo 2-80, na drobno 3-50, 1 kg kaše 5-6, ješprenja 6, ješprenjčka 10-12, otrobov 1-75-2, koruzne moke 3-50, koruznega zdroba 4 do 4-50, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. 6-8, II. 6, ržene moke 4.

Zito za 100 kg: pšenice Din 255-260, rži 220-230, ječmena 210-225, ovsna 200-240, prosa 210-220, koruze 160-175, ajde 200 do 220, fižola ribničana 360, prepeličarja 425, 1 kg graha 8-10, leče 8-10.

Kurivo: 1 tona premoga Din 455, m³ trdih drv 180, m³ mehkih drv 90.

Kрма za 100 kg: sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 80-90, kislega sena 75, slame 60-75.

Zelenjava: 1 kg štruncate solate Din 10, ajserice 12, berikve 5, zgodnjega zelja 24, poznega zelja 10, kislega zelja 3-50, karfijol 10-12, špargljev 24-30, kolerab podzelnje 1, špinace 4-6, kumar 24-26, graha v stročju 6-8, luščenega graha 16, čebule 1, česna 16, krompirja —50-1-, novega 8, kisle repe 2-50-3, korenja 2-4, peteršilja 3-4, zelenjave za juho 3-4, ena artičoka Din 2-50-3-.

Lesni trg.

Prodaja hrastovega lesa.

Ljubljanska Direkcija šum prodaja večjo množino hrastovega lesa in sprejema ofertalne ponudbe do 21. t. m. Pogoji so na razpolago pri Zbornici TOI v Ljubljani.

Dobava.

Tehnični oddelek železniške direkcije v Ljubljani nabavlja do 13. t. m. razne množine lesa. Pogoji so tam na razpolago.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Stanje neizpremenjeno. Sklepi običajni.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Letve, 15 m³, brez oblic, I., II., III., 24/38 in 10 m³ 28/48 mm, 4 m dolžine.

Remeljni, 500 kom. 38/58, 500 kom. 48/58, 500 kom. 48/68, 500 kom. 48/78, 100 kom. 58/78, 100 kom. 78/78, 4 m dolž., I., II., III., s 70-80% smrekovine. — 38/130, 38/140, 38/150, 48/130, 48/140, 48/150 mm, 4 m dolž., I., II., smrekove po 150 komadov od vsake dimenzije.

Deske, 24 mm, 4 m dolž., v širinah od 17, 19, 22, 25, 28, 30 in 33 cm, po 150 komadov od vsake širine. — 12 mm, 4 m dolž., iste širine, po 300 komadov od vsake širine, vse

I., II., III., s 70 do 80% smrekovine, vse paralno rezano.

Kratice, od 2, 2-50, 3, 3-50 m dolžine, od 16 cm naprej in sicer debeline 12 in 24 mm. — Cene naj se glasijo franko nakladalna postaja.

Tramiči, 3 m³ 4 m dolžine, 8/8 cm; 5 m³ 4 m dolžine, 8/1 cm; 20 m³ 4 m dolžine, 13/16 cm; teža kubičnega metra ne sme presegati 500 kg. — Cena franko vagon meja Festojna.

Hrastovi kvadrati (Werkholz), blago zdravo, suho, ravno, dobro obtesano, tolerira se 1-2 cm oblice za italijanske železnice ca. 100 do 150 m³, dobavljivih v dveh mesecih po definitivnem sklepu v sledečih dimenzijah: 24 × 24 do 50 × 50 in debelejše, dolžine od 2-30 m naprej. — Cena naj se stavi franko vagon meja Postojna tranzit.

Orehovi hlodi, prvovrstne lepe hlode od 70 cm srednjega premera naprej, po možnosti bosanska roba (bolj črnkaste barve). — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

2 do 3 vagon desk, smreka, jelka, 18 mm, od 16 do 40 cm, medija najmanj 25 cm, blago paralelno, k večjemu 1 cm konicitete, ostrorobo, očejeno, suho, belo, I., II., III., monte. Cena franko vagon nakladalna postaja.

Jelov okrogel les, od 2-50 do 8 m dolžine, debelina na tanjšem koncu najmanj 13 cm, na debelem na največ 28 cm, blago mora biti zdravo, suho in obeljeno, glede komadov od 2-50 m ne sme množina istih presežati več kot 10%.

Trami, 11/11: 150 kom. 4 m, 150 kom. 5 m, 50 kom. 6 m; 11/13: 100 kom. 4 m, 100 kom. 5 m, 100 kom. 6 m, 50 kom. 7 m, 30 kom. 8 m; 13/16: 50 kom. 50 m, 100 kom. 5 m, 100 kom. 6 m, 100 kom. 7 m, 100 kom. 8 m, 30 kom. 9 m, 30 kom. 10 m; roba mora biti lepo tesana in bela. Cena franko vagon nakladalna postaja.

10 vagonov bukovih drv, brez okroglic, 1 leto starih. Cena franko vagon meja Postojna.

Bukova metlišča, 27/27 mm, dolžine: 1:30, 1:40, 1:50 m. Cena franko meja Postojna.

Deske, smreka, jelka, 18 mm, III., večja

množina, od 16 cm naprej. Cena franko vagon Postojna.

Smrekove kratice, vsako množino. Cena franko meja Postojna.

2 do 3 vagoni remeljnov (smreka), na živ rob rezani, dolžine od 3 do 6 m (največ od 4 m), debeline 70/70, 80/80, 80/100, 80/120, 100/120.

1 vagon smrekovih I. desk, paralelne, 4 m dolžine, v fiksnih širinah 16, 18, 20, 25 cm, debelina 25 mm. Cena franko vagon meja Postojna.

Rabi se tudi večja množina tramičev (filerijev) od 8/8 do 11/13.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Valute v tekočem tednu.

Uradni tečaj Prosti tečaj

	Din	Din
1 angleški funt	274.80	274.90
1 ameriški dolar	56.50	56.43
1 avstrijski šiling	8.—	7.96
1 belga	7.90	7.89
1 bolgarski lev	—409	—41
1 češkoslovaška krona	1.67	1.67
1 francoski frank	2.216	2.22
1 grška drahma	—733	—73
1 hol. goldinar	22.75	22.75
1 italijanska lira	2.963	2.96
1 kanadski dolar	56.20	56.30
1 madžarski pengő	9.90	9.88
1 nemška marka	13.50	13.50
1 poljski zlot	6.35	6.35
1 rumunski lej	—3365	—34
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	7.06	6.98
1 turška lira zlata	247.—	247.—
1 turški pijaster	—2685	—27
1 zlati frank	10.959	10.96

Španska peseta je tekom tedna nazadovala v Zürichu od 64.55 na 63 ter je notirala pred tednom na našem denarnem trgu še 7.05 Din in je sedaj nazadovala na 6.98. Sicer nobenih znatnih sprememb.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 427—427.50, za junij 427.50—428, 7% Blairovo posojilo 84.50—85, 8% Blairovo posojilo 96 do 97.50, investicijsko posojilo, 87.50 do 87.75, agrarne obveznice 54.50, tobačne srečke 45.— ponudba.

Vojna škoda je ponovno poskočila od 422 na 427.50, dočim je 7% Blairovo posojilo nekoliko nazadovalo (od 86 na 85).

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 900—910, Kreditni zavod 170, Združene papirnice Vevče 130, Ruše 260 do 270, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8550—8655, Trboveljska premogokolopna 479—480, Union 193—197.

Porastli so nekoliko papirji Praštedionice (od 905 na 910), nazadovala pa je Narodna banka od 8760 na 8650 in «Trboveljska» od 487 na 480.

Novi konkurzni in poravnalni zakon.

S prvim majem je stopil v veljavo enoten zakon o konkurznem postopanju in o prisični poravnavi izven konkurza v zvezi z odredbo za določitev nagrad konkurznim in poravnalnim upraviteljem.

Z glavnimi potezami teh obširnih zakonov bomo seznanili naše čitatelje v več zaporednih člankih.

Konkurzni zakon,

razglašen v «Uradnem listu», št. 53 z dne 23. aprila, je sestavljen na podlagi starega avstrijskega zakona iz leta 1914. in

njegovih kasnejših dopolnitev, zato se pri nas le malo razlikuje od dosedaj veljavnega. Pač pa se s tem uvaja za celo državo, ki je imela več različnih, vsajih docela nasprotujočih si konkurznih zakonov in se zelo razlikuje od dosedaj veljavnega konkurznega zakona za Srbijo iz leta 1860. Tudi v Bosni in Hercegovini, kjer so se doslej stvarjali konkurzi samo nad imovino protokoliranih trgovcev, uvaja novi zakon docela nove metode v konkurznem postopanju.

Važnejše določbe novega konkurznega

ga zakona, ki jih moramo omeniti so zlasti sledeče:

Prezadolženec in njegova rodbina nimajo pravice do vzdrževalnih stroškov iz konkurzne mase brez pristanka upniškega odbora.

Pravde, ki jih je začel prezadolženec se prekinejo in jih zamore prevzeti upravitelj šele po ugotovljenem naroku.

Zastaranje terjatev se s prigrisativjo prekine in veljajo tudi rokovne terjatve (rente, prispevki za vzdrževanje itd.) kot dospele terjatve nasproti konkurzni masi.

Poroki in prezadolženčevi sodolžniki smejo zahtevati povračilo onih zneskov, ki so jih iz tega naslova plačali pred ali po uvedbi konkurza.

Pobotanje konkurznih upnikov, ki so obenem morda tudi prezadolženčevi dolžniki, je dovoljeno le tedaj, ako je upnikov dolg nasproti prezadolžencu nastal predno je on vedel o njegovi plačilne-zmožnosti in še pred uvedbo konkurza.

Ako je prezadolženec vezan dobavljati ali sprejemati blago pogodbeno, še po dnevu uvedbe konkurza, se taka dobavna pogodba ukine ter ima dobavitelj ali odjemalec pravico samo do povračila škode, ki je nastala zaradi razlike med borzno in tržno ceno na kraju dobavljanja in na težišču izpolnitve.

Najemne in zakupne pogodbe s prezadolžencem veljajo še toliko časa, dokler je najemina ali zakupina vnaprej plačana. Upravitelj zamore take pogodbe odpovedati v zakonito določenem roku. Ako prezadolženec kot najemnik ali zakupnik pravic ni zavzel ali ni odstopil pred uvedbo konkurza, so te pogodbe ugasnile, vendar ni ugasnla z njimi pravica do obojestranske odškodnine.

Službeno razmerje nasproti prezadolžencu sme nastavljenec z uvedbo konkurza prekiniti. Nasprotno pa ima vsled upraviteljeve odpovedi pravico do zahtevka odškodnine, ako je bila službena pogodba določena na daljšo dobo.

Pravna opravila, ki jih je storil prezadolženec pred uvedbo konkurza je **možne zopdbijati**:

a.) Ako jih je storil prezadolženec z namenom oškodovati upnike tekom zad-

njih desetih let pred uvedbo konkurza, ako je bila upniku taka namera znana.

b in c) Odvojitev (odprodaja itd.) prezadolženčeve imovine za slepo ceno, kar velja tudi za zaženila in zavarovanje dote ter za vse na razpolago dane ugodnosti tekom zadnjih dveh let, v kolikor to ne gre za običajna darila ali dajatve v primerni višini.

č) Priznanje večjih ugodnosti upnikom (zavarovanje terjatev itd.), ako ni bil upnik postavljen v ugodnejši položaj najmanj 6 mesecev pred uvedbo konkurza.

d) Večina onih ugodnosti tudi poplačil, ki so jih dobili od prezadolženca svojci in upniki v času, ko je bil zoper njega podan predlog za uvedbo konkurza, in se tudi v slučaju prejšnjega poravnalnega postopanja ne more upnik ali svojec izgovarjati, da ni bil poučen o njegovi plačilne-zmožnosti.

Z izpodbijalnim zahtevkom se ne morejo pobotati terjatve, ki jih ima oni, zoper katerega je izpodbijanje naperjeno, proti prezadolžencu.

Če se nahajajo v konkurzni masi predmeti, ki so celoma ali deloma last drugih oseb, se moraje te stvari izločiti iz konkurzne mase po običajnih pravnih načelih.

Dolgovni konkurzne mase so:

2. Izdatki za vzdrževanje in upravljanje konkurzne mase ter zapadle davščine.

3. Zahtevki iz pravnih dejanj upravitelja, dolžnika ali poravnalnega upravitelja, ki so nastali zaradi vzdrževanja dolžnikovega obrata med postopanjem in je bil podan predlog za uvedbo konkurza najmanj petnajst dni po ustavitvi poravnalnega postopanja.

4. Zahtevki iz dvostranskih, od upravitelja prevzetih pogodb.

5. Zahtevki iz razloga neosnovane obogatitve konkurzne mase.

6. Najpotrebnejši pogrebni izdatki, če je prezadolženec umrl po uvedbi konkurza.

To so prvenstvene terjatve, ki se morajo poravnati v celoti iz konkurzne mase.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

Praktični nasveti.

Za ohranjanje jajc.

je najboljšo sredstvo **KONSERVOL**, ker jim ohrani njihov naravni okus. Za 8 dinarjev si pripravite 10 litrov ohranjevalne tekočine. Trgovci — znaten popust. »Trolist«, d. z. o. z., Logatec.

Saje — gnojilo za rože.

Bujne, številne cvete dobiš pri rožah, ako jim pognojiš s sajami. Na spomlad obreži rože in sicer tem bolj, čim slabše so. Tudi novo vsajene rože moraš močno obrezati.

Saje so dobro gnojilo za skoraj vse vrtno rastline, zlasti za razne solate in kapusnice, obenem pa odvrčajo večino vrst zemeljskega mrčesa. Tudi za rože v loncih je gnojenje s sajami priporočljivo. Gnojenje spomladi ni prekasno, dasiravno je priporočljivo zimsko gnojenje s sajami, zlasti za trate.

Zatiranje polžev na vrtu.

Med raznimi vrtnimi škodljivci so tudi polži prav neljuba prikazen. Z malim trudom pa se jih zamoremo osvoboditi brez škode za vrtno nasade, ako posnemamo francoske vrtnarje, ki vedo, da je vlaga polžu predpogoj življenja in se zato borijo proti njemu s tvarinami, ki vlago absorbirajo, t. j. s prahom nekuhanega apna ali s cementnim prahom.

Zjutraj je treba na krajih, kjer opazimo večje množine polžev razprašiti z apnenim ali cementnim prahom. Polž, ki pride s prahom v dotiko, se za enkrat še ubrani s tem, da izloči mnogo sline. Zato moramo natresti čez četrt ure prah ponovno. Polži so tedaj že vsled prvega dotika s cementom ali z apnom izločili vso slino (vlago) in nimajo proti drugi prašitvi nobenega obrambnega sredstva več, vsled česar poginejo.

OBČNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI (ASSICURAZIONI GENERALI)

GLAVNI ZASTOP V LJUBLJANI

Podružnice v vseh večjih mestih Evrope:
v Aziji: Aleppo, Angora, Beirut, Damaskus,
Jeruzalem, Larnaca, Manila, Mersina, Saigon
Shanghai, Smyrna; v Afriki: Aleksandria,
Kairo, Khartun, Tunis in v Ameriki: New-
York, Mexiko, Rio de Janeiro, Sao Paulo

Delniška glavnica 180 milijonov dinarjev,
rezervni fondi 4 milijarde dinarjev

Vrši sledeča zavarovanja: požar, vlom,
transport, življenje **ter je njena špe-
cijaliteta življenjsko zavarovanje**

Doslej je izplačala nad 26 milijard dinarjev na zavarovalninah. Leta 1929 je izstavila družba 52.663 polic na življenje za skupni zavarovani znesek štirih in pol milijard dinarjev. — Družba ima 87 lastnih palač v glavnih mestih Evrope, med temi v Jugoslaviji: v Ljubljani, v Zagrebu in v Beogradu

GOSPODJE TRGOVCI!

PRIPOROČAJTE VAŠIM CENJ.
ODJEMALCEM NAŠO PRAVO

KOLINSKO CIKORIJO!

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kvaliteto. To
je blago, ki bode zado-
voljilo Vaše odjemalce,
a Vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijalne tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah.

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGO-
VINA R. MIKLAUC, «Pri Škofu»,
Ljubljana, katera obstoja že preko
60 let in razprodaja na debelo in
drobno manufakturno, sukneno in
vse v to stroko spadajoče blago, na-
znanja svojim cenj. odjemalcem, ka-
kor tudi vsem gg. trgovcem, ki kri-
jejo svojo zalogo v Ljubljani, da je
povečala svoje trgovske lokale v celo
prvo nadstropje.

Tvrdba drži na zalogi samo blago
iz priznanih najboljših svetovnih to-
varn v veliki izbiri in najnovejših
vzorcih; cene so vsled prvovrstnih
zvez jako ugodne. Zaloga se lahko
vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča
cenj. občinstvu tvrdba

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred Škofijo

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!